

Pedagoginio Lituanistikos Instituto Chicagoje absolventai, gruodžio 28 d. dalyvavę diplomų įteikimo iškilmėse. Stovi iš kairės: Danutė Vaičiūnaitė, Vytautas Narutis, Asta Veličkaitė, Jūratė Vaičiūnaitė, Aušrelė Vaičiūnaitė, Jonas Račkauskas, Nijolė Jankutė-Užubalienė, Jūratė Jasaitytė, Mykolas Drunga, Eglė Juodvalkytė, Uosis Juodvalkis, Jūratė Šuopytė, Jurgis Bradūnas ir Dalia Valatkaitytė. Dėl įvairių priežasčių iškilmės diplomų atsiimti negalėjo atvykti: Pranas Alšėnas, Jūratė Juozevičiūtė, Elena Miniataitė-Jasaitienė, Milda Pakalniškytė, Mirga Pakalniškytė-Girniuvienė, Danutė Prišmantaitė-Maliauskienė, Jolanta Raslavičiūtė, Jonas Reinys ir Danguolė Šukelytė.

PEDAGOGINIO LITUANISTIKOS INSTITUTO PIRMOJI LAIDA

Šeštadienis, 1968 metų gruodžio 28 diena. Sniegas krenta gabalais ir dengia žemę. TV ir radijas šaukia apie pasunkėjusį susisiekimą ir pavojus. Primigintai prašo be ypatingo reikalo nejudėti iš namų ir nestatyti savo ir kitų gyvybės į pavojų. Šiandien, Jaunimo Centre, Chicagoje, Pedagoginį Lituanistikos Institutą baigusiems įteikiama pirmoji absolventų laida. Vadinasi, reikalas yra pakankamai svarbus ir, nežinodami blogokelio, reikia Jaunimo Centre pasiekti. Pasiryžęliū netrūksta ir bemaž pripildo didžiąją salę. Vyrauja vyresnieji, o jaunimo be absolventų ir studentų beveik nematyti.

Jaunimo Centre pasitinka Juozas Šlajus su naujausiomis Instituto išleistomis knygomis: dr. Rimvydo Šilbajorio ir kt. "Socialistinis realizmas" ir dr. Prano Skardžiaus "Lietuvių kalbos kirčiavimas".

Diplomų įteikimo aktas pradeda muzikiniu įvadu, kurį atlieka absolventas Mykolas Drunga klavesinu. (Klavesinas pirmą kartą matytas, mažas, neįspūdingas instrumentas. Garsai nesukėlė reikiamos nuotaikos ir nesudarė gero instrumento įspūdžio).

Diplomų įteikimo aktą pradeda Instituto direktorius Domas Velička, kuris ir toliau veda visą vakaro programą. Į garbės prezidiumą pakviečiami: gener. konsulas dr. Petras Daužvardis, vyskupas Vincentas Brizgys, LB CV pirm. Bronius Nainys, lektorių tarybos nariai ir vėliausieji Instituto mecenatai bei nuolatiniai rėmėjai. Po trumpo rektoriaus Vytauto Bagdanavičiaus, MIC,

A. JUODVALKIS

kalbos, sekretorius Aleksandras Dundulis perskaito lektorių Tarybos nutarimą ir kviečia absolventus atsiimti diplomus.

Pradinės lituanistinės mokyklos mokytojo teises bei vardą įsigijo ir iškilmėse dalyvavo: Jurgis Bradūnas, Eglė Juodvalkytė, Uosis Juodvalkis, Aušrelė, Danutė ir Jūratė Vaičiūnaitės, neatvyko: Jūratė Juozevičiūtė, Elena Miniataitė-Jasaitienė, Milda Pakalniškytė-Girniuvienė, Danguolė Prišmantaitė-Maliauskienė, Jolanta Raslavičiūtė, Jonas Reinys ir Danguolė Šukelytė.

Aukštesniosios lituanistinės mokyklos mokytojo teises bei vardą įsigijo ir iškilmėse dalyvavo: Mykolas Drunga, Nijolė Jankutė-Užubalienė, Jūratė Jasaitytė, Jonas Račkauskas, Vytautas Narutis, Jūratė Šuopytė, Dalia Valatkaitytė ir Asta Veličkaitė; neatvyko Pranas Alšauskas-Alšėnas.

Pirmieji diplomai įteikti 23 absolventams, iš kurių 14 asmeniškai dalyvavo šiame vakare. Dauguma jų gyvena Chicagoje ar jos apylinkėse. Dalis jų jau yra įsijungę į tiesioginį mokytojo darbą, kita dalis dirba studentų bei kitose organizacijose, o pati didžioji -- yra pasyvi ir dar tebesidairo. Suprantama, dalis nubirės ir nutols nuo lietuviško darbo, bet įgytos žinios ir lietuviškumo pasėta sėkla pasiliks, ir kas žino, gal po metų ar dešimties sugrįš ir įsijungs į lietuvišką gyvenimą. Tokių pavyzdžių turime ne vieną.

Naujuosius absolventus sveikino: vyskupas V. Brizgys, lietuvių jė-

zuitų provinciolas ir Instituto Globos Komiteto pirmininkas Gediminas Kijauskas, SJ, LB Centro V-bos pirm. inž. Br. Nainys JAV LB ir PLB pirm. J. Bačiūno vardu, Lietuvos generalinis konsulas dr. Petras Daužvardis savo ir visos diplomatinės tarnybos vardu. Visi sveikintojai džiaugėsi didėjančia lietuvių bei išlaikyti talka ir ateinančiomis jaunomis jėgomis. Tai pakaitalas pavargusiems ar iškeliavusiems amžinybėn.

Direktorius Domas Velička pristatė naujausius Instituto leidinius: dr. Rimvydo Šilbajorio ir kt. "Socialistinį realizmą", kurio mecenatu yra Algimanto Mackaus Knygų Leidimo Fondas, ir dr. Prano Skardžiaus "Lietuvių kalbos kirčiavimą", kurio mecenatu yra Lietuvių Fondas. Mecenatų vardu Gint. Vėžys ir Ant. Reklaitis kiekvieną absolventą apdovanojo knygomis. A. Reklaitis -- Lietuvių Fondo vykd. vicepirm. ir reikalų vedėjas -- sveikindamas absolventus pažymėjo, kad šiuo metu Lietuvių Fon-

KITA SVARBI PROBLEMA PO VIETNAMO DŽIUNGLIŲ EINA AMERIKOS DIDMIESČIAI

Visi politikai aiškina, kad Vietname karas yra naujos administracijos (kaip ir senosios) problema Nr. 1. Tik ją patenkinamai išsprendus, galima visu svoriu kibtį į antrą JAV slėgiančią problemą -- didmiesčius. Tos problemos negalima išspręsti prieš Vietnamo karą dėl tos paprastos priežasties, kad tam reikalingi milijonai dolerių, kurių tikimasi tik sumažinus karo išlaidas.

Kad tas klausimas jam labai rūpi, būsimas prezidentas Nixonas pabrėžė paskirdamas sau specialų asistentą tiems reikalams Danielių Patrikų Moynihan'ą, 41 m. profesorių -- urbanologistą. Tas paskyrimas buvo staigmena, nes Moynihanas yra ne tik liberalas, bet ir demokratas, nors pasku-

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

tiniuojau laiku buvo Johnsono administracijos stipriu kritiku. Likdamas ir toliau milžiniškos federalinės pagalbos negrams šalininku, jis pasisakė prieš dabartinę jos formą, nes toji tik toliau išlaiko dabartinę būklę.

Dėl dabartinių nemalonių Moynihan kaltina ne tiek segregaciją ir diskriminaciją kiek negrų šeimų struktūrą. Savo 1965 m. apibraižoje: "The Negro Family: The Case For National Action" -- Moynihan aiškina, kad tuo tarpu kai Baltoji Amerika yra patriarchalinė bendruomenė, negrai vis daugiau ir daugiau pereina į matriarchalinę sistemą. 40% negrų šeimų neturi tėvų, motinos pragyvena iš pašalpų, kurios didėja kartu su vaikų skaičiumi. Kilę iš tokių šeimų vaikai yra socialiai nestabilūs, jausminiai nesaugūs, blogai mokosi ir galų gale įsijungia į negrų bedarbių skaičių. Kaip ir jo nežinomas tėvas, jis negali užlaikyti savo šeimos. Jo vaikai -- legalūs ar povainikiai -- toliau tęsia tą užkeiktą ratą.

Dabartinė federalinė ir lokalinė paramos sistema nepadedą tą ratą pertraukti, bet jį palaiko ir kas įdomiausia -- pats Moynihanas, būdamas Darbo Sekretoriaus padėjėju 1963-1965 m., -- padėjo ją sukurti.

Didmiesčių vargšų problemą Moynihan norėtų išspręsti sukurdamas daugiau naujų vietų-pozicijų negrams. Klasiškas pavyzdys būtų Pašto Tarnyba. Jei, pavyzdžiui, būtų atnaujintas pašto pristatymas du kartus per dieną, tam reiktų apie 50,000 naujų laiškanesių ir kitų pašto tarnautojų. (Kad pašto pristatymas Amerikoje šioje atominėje ir sprausminių lėktuvų eroje yra nepatenkinamas, geriausiai įrodo Dirvos pristatymas. Dėl to šių eilučių autoriui tenka daugiau sukti galvą ne dėl to ką parašyti, bet kas už savaitės dar nebūtų šiais greitai besikeičiančiais laikais beviltiškai pasenę!).

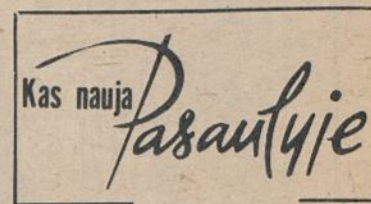
Žinia, 50,000 naujų tarnautojų pareikalautų per 300,000,000 dolerių išlaidų,

(Nukelta į 2 psl.)

tačiau kartu jie, pagerindami pašto pristatymą, padarytų tautos ūkiui tam tikros naudos ir paskatintų pašto patarnavimais pasinaudoti daugiau žmonių ir įmonių negu dabar, kas ilgainiui išlaidas sumažintų. Svarbiausia tačiau yra tai, kad laiškanėsis pradeda su 5,800 dolerių metine alga ir nėra reikalingas didesnio apmokymo, tuo tarpu vieno 'Job corp' nario išlaikymas kaštuoja 9,000 dolerių į metus. Pirmuoju atveju negras įgija tam tikrą statusą, yra federalinės valdžios valdininkas, nešioja uniformą, antruoju atveju jis tik iš dalies paruošiamas kokiai nors profesijai be užtikrintos ateities. Turėdamas atitinkamą statusą ir pastovias pajamas negras padėtų sutvarkyti ir savo šeimos struktūrą.

Kaip matome čia Moynihaną pažiūros iš dalies sutinka su paties Nixono pažiūromis, jo palankumu 'juodojo kapitalizmo' šūkiui. Mokesčių lengvatomis į tą darbą įmanoma būtų įtraukti ir eilę didžiųjų įmonių. Ar tai seksis ar ne, daug priklausys nuo 91-jo kongreso ir nuo to ar respublikonams pasiseks savo pasiūlymams surasti daugumą kongrese ir senate.

Be to, kaip sakėme, daug priklausys ir nuo Vietnamo karo ir derybų eigos. Čia dar reiktų atsiminti, kad karo sustabdymas dar nereikš didelį išlaidų karo reikalams mažinimo. Reikės pakeisti sunaudotus šaudmenis ir ginklus naujais ginklais ir amunicija, nes JAV prestižas daugiau priklauso nuo jos jėgos negu ko nors kito, įskaitant ir rasinės problemos išsprendimą.

• Varšuvoje vasario 20 d. kiniečiai ir amerikiečiai susitiks naujam pasitarimui. Tai bus 134 susitikimas. Šį kartą derybose laukiama posūkio, nes Chou En-lai įsitikinęs, kad Nixonas ir respublikonai bus geresni partneriai derybose negu demokratai. Mao nori sukludyti sovietų-amerikiečių suartėjimui, į kurį Johnsonas paskutiniu laiku smarkiai stumėsi. Svarbiausias Mao tikslas yra atgauti Formozą ir nori atstatyti Kinijos senasias sienas Sibire.

• Anglija pažadėjo Jordanui parduoti iš tolo varuojamas raketas "Tiger-cat". Jei jos ten būtų pristatytos, pasikeistų žydų arabų jėgų lygsvarą Artimuose Rytuose.

• Paryžiuje vis tebediskutuojama dėl taikos konferencijos stalo formos. Taip pat nesutariama ir dėl vėliavėlių ir užrašų prieš kiekvieną delegaciją. Šiaurės Vietnamo atstovas pagaliau nusileido, kad burtai dėl žodžio, kas pirmasis prabils konferencijoje, būtų traukiami tik tarp dviejų, vietoj keturių.

Iš P. L. Instituto absolventų vakaro: Gediminas Kijauskas, SJ, lietuvių jėzuitų provinciolas ir P. L. Instituto Globos Komiteto pirmininkas sveikina absolventus. V. Noreikos nuotrauka

Belaisvių paleidimas kalba už naują "taikos" ofenzivą

Prieš pat Kalėdas paleisti 'Pueblo' laivo jūrininkai ir šių metų pirmą dieną paleisti iš Vietkongo nelaisvės trys amerikiečiai kariai rodo, kad komunistinė pusė nori kiek taikiau kalbėtis. Tiesa, už tuos paleidimus JAV sumokėjo gana brangią kainą. Pirmuoju atveju buvo atsiprašyta už nusikaltimą, kuris nebuvo visai įvykdytas. 'Pueblo' nebuvo įplaukęs į šiaurinės Korėjos teritorijos vandenį ir jei kas turėjo atsiprašyti, tai tik šiaurės Korėja. JAV aiškinimas, kad pasirašytas atsiprašymas tėra tik fikcija, kad išgavus nelaisvius, yra pasityčiojimas iš visų susitarimų ir sutarčių.

Amerikoje tas paleidimas buvo sutiktas su pasitenkinimu. Šiaip ar taip jūrininkai buvo paleisti, o dėl savo prestižo nėra rūpinantis. Juk beveik tuo pačiu laiku JAV įrodė savo pranašumą apskraidinusios 10 kartų apie mėnulį savo tris astronautus.

Antruoju atveju -- Vietname -- amerikiečiai išgaudami tris savo karius daugiau ar mažiau oficialiai pripažino Vietkongo suverenumą, kas komunistams labai svarbu prieš prasidedant rimtesniems pasėnesiams apie taiką Paryžiuje. Ir tas žygis sukėlė panašių nuomonių kaip 'Pueblo' jūrininkų paleidimas. Pripažinimas ar nepripažinimas, o trims jauniems vy-

rams karas jau pasibaigė.

Džiaugiantis su paleistaisiais vis dėlto reikia atsiminti, kad per 30.000 vyrų Vietname ir kiek mažesnis skaičius Korėjoje padėjo savo galvas, kad išgelbėtų bent tų kraštų pietines dalis. Vietkongą iš pat pradžių pripažinus nebūtų reikėję dalies tų aukų! Už tat džiaugsmas dėl tų įvykių visos tautos mastu neturėtų būti labai didelis. Paleistieji sudaro tik mikroskopiską nuošimčio dalį bendros sumos kovos aukų. Ir pagaliau ta visa suma, turint galvoje Amerikos dydį irgi yra maža. Per 6 metus Vietname krito 30.000, o vien praeitais metais Amerikoje eismo nelaimėse žuvo... 45,000 žmonių.

Bet nepaisant tų komunistų propagandinių laimėjimų, bendras išpūdis yra toks, kad jie nenori didesnio karo veiksmų išsiplėtimo dėl tos paprastos priežasties, kad galutinėje išvadoje turėtų juos pralaimėti. Jau nekalbant apie totalinį karą, net tokiam Vietname ir labai kritiškai stebėtojai yra pažiūros, kad komunistai nustojo vilties laimėti kariškai ir nori pasitaikiusia puikia proga dabar kovą iš džiunglių perkelti į diplomatinį parketą. Kariškai jie vis daugiau ir daugiau įsitvirtina Laose ir Cambodijoje ir tikisi išlaikyti savo kontrolę kai ku-

rias Pietų Vietnamo provincijas ar jų dalis, iš kur jie ir toliau galės veikti į tuos ir kitus kaimyninius kraštus.

Tarp kitko Pueblo ir Vietkongo belaisvių paleidimas parodo ir bendrą politiką, diriguojamą... iš Maskvos. Kalbos apie komunistų bloko suskilimą yra tik iš dalies teisingos: šiaurės Korėja ir Vietnamas glaudžiasi daugiau prie jos, nes tik ji gali juos remti ginklais ir kitomis materialinėmis gerybėmis.

O Maskvos dabartinį pasinešimą į taiką liudija ir jos pastangos diplomatiniais keliais surasti kokią jai naudingą modus vivendi Artimuosiuose Rytuose. Paskutiniai įvykiai įrodė, kad būklė ten yra sunkiai sukontroliuojama ir kiek pastovesnei padėčiai Maskvai reikalinga ne tik Washington, bet gal būt ir Londono bei Paryžiaus talkos.

Visa tai sudėjus iškūną atrodo, kad Naujieji Metai atnešė daugiau vilčių negu davė senieji.

(vm)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

HELP WANTED MALE

FACTORY WORKERS

Applications for employment will be taken on Jan. 6th, 7th, 8th for Material Handlers and Sweepers. Opportunity for advancement. Must be able to prove high school graduation and be able to work any shift.

CHAMPION SPARK PLUG CO.

8525 Butler
Hamtramck, Mich.
An Equal Opportunity Employer (2-6)

CHILD CARE GROUP WORKERS High School Diploma Required SHIFT SUPERVISORS

Two years college minimum required. Applications being accepted for the new Saginaw County Juvenile Home, 3375 Hospital Road, Saginaw, Mich., 9 to 5 week days, 313-792-1341, ask for Mr. Vorwerck. (2-4)

M/F HELP

OPPORTUNITIES FOR PROFESSIONAL PERSONNEL
CHIEF TECHNOLOGIST
Starting salary, \$10,000-\$10,800.

REGISTERED NURSES

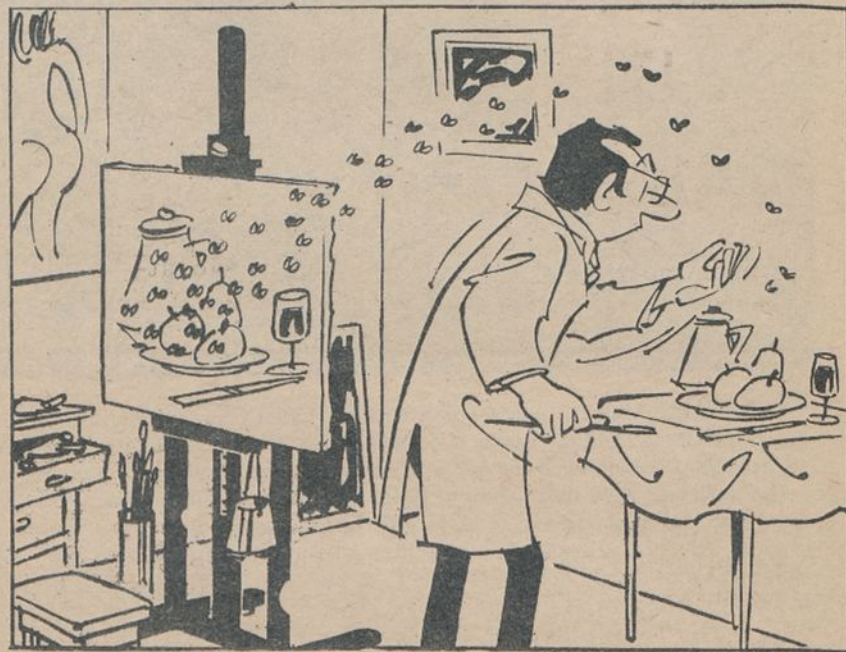
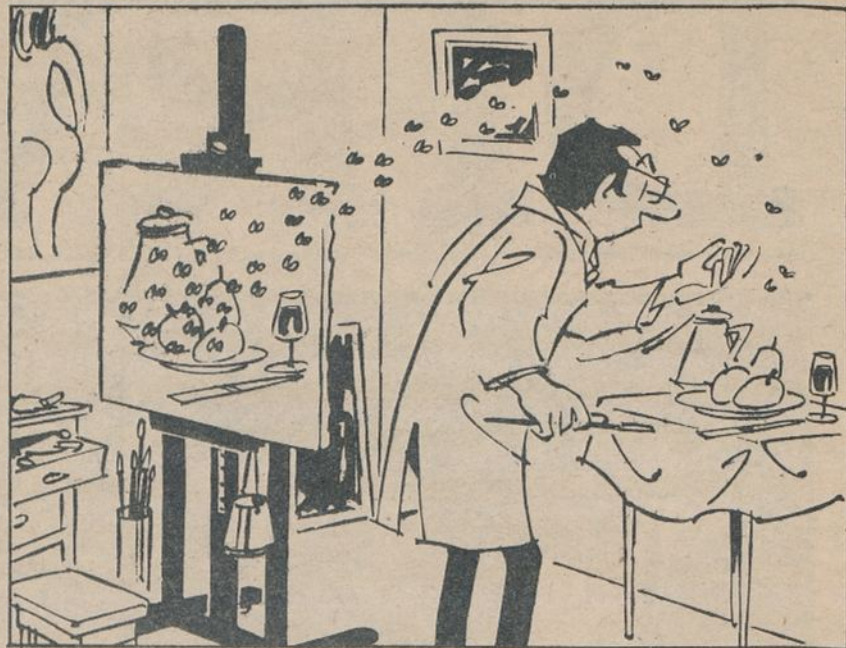
All services—starting salary \$3.33-\$3.72 per hour plus shift differential. 280 bed hospital located in central Michigan offers excellent personnel policies and liberal fringe benefits. For information call 517-723-5211 or write: MEMORIAL HOSPITAL, West King St., Owosso, Michigan, Attn. Mr. W. Harris—Personnel Mgr. (2-6)

Septynių skirtumų galvosūkis

Kopijuodamas piešinį, dailininkas tyčia padarė septynias klaidas.

Palyginkit abu piešinius ir bandykit surasti tuos septynius skirtumus.

Sprendimą rasite 7 psl.

Pedagoginio Lituanistikos Instituto absolventų vakaro svečiai.

V. Noreikos nuotrauka

PEDAGOGINIO LITUANISTIKOS INSTITUTO PIRMOJI LAIDA...

(Atkelta iš 1 psl.)

taip pat ir Dionizo Poškos Baublys.

Po programos visi buvo pakviesti į apatinę salę kavutei-užkandžiams. Čia absolventų vardu žodį pasakė Jūratė Jasaitytė. Daugeliui kilo klausimas, kodėl absolventų žodis buvo nustumtas į rūsi, kavutės metu, kai po visų sveikinimų ir

linkėjimų prašyte prašėsi išgirsti ir to vakaro kaltininkų žodį.

Buv. ALT Chicago skyriaus pirm. J. Pakalka aukšt. mokyklų absolventus apdovanojo jubiliejine lėkšte.

Rektorius V. Bagdavičius, MIC, išryškino direktoriaus Domo Veličkos vaidmenį Institutui. Visiems yra žinoma, kad faktinas Instituto tvarkytojas ir vadovas yra Domas Velička. D. Velička nuo pat Instituto įsistatymo 1958 m. iki dabar be paliovos juo rūpinasi. Lektoriai, studentai, finansai, literatūra, lei-

diniai, tai darbo sritys reikalaujančios didelio pasišventimo ir darbo. Domas Velička, talkinamas ir kitų, Institutą įstatė į tinkamas vėžes ir šiandien turime progos pasidžiaugti darbo vaisiais. Visų susirinkusiųjų, o ypač absolventų šis Rektorius pristatymas buvo nepaprastai šiltai priimtas ir D. Veličkai išreikšta padėka.

Reikia pažymėti, kad Instituto parengimai pasižymi aukštu kultūrinio lygiu, nors žmonių niekad pergausiai nesutrukdė. Bet yra nuolatinių Instituto rėmėjų, kurie visad atvyksta ir pasiūžia daugia jaunųjų laimėjimais.

Pedagoginio Lituanistikos Instituto studentai ir svečiai absolventų vakaro pobūvyje.

V. Noreikos nuotrauka

Over 50 years

as savings and home loan

specialists

**ST. CLAIR
SAVINGS**

All savings deposited through
JANUARY 15th EARN

4 1/4 %
from January 1st
(current rate)

**NOW 5
LOCATIONS**

Main Office: 813 EAST 185th STREET • 26000 LAKE SHORE BLVD.
6235 ST. CLAIR AVENUE • 25000 EUCLID AVENUE
Savings Certificates available 6135 WILSON MILLS ROAD

DIRVA

THE LITHUANIAN
NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published Two Times a Week

every Wednesday and Friday

by American Lithuanian Press Radio Ass'n.

VILTIS, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$12.00. Single copy 15 cents.

Editor Vytautas Gedgaudas.

Business Manager Kazys S. Karpus.

Dirva išeina trečiadieniais ir penktadieniais.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00.

Redaktorius Vytautas Gedgaudas.

Reikalų vedėjas Kazys S. Karpus.

Straipsniai, išskyrus vedamuosius, reiškia jų autorių
nuomonę.TAUTINĖ SROVĖ
DABARTYJE

Kas yra Amerikos lietuvių tautinė srovė?

I toki klausimą sunku būtų atsakyti tiksliais statistikomis. Lengviau būtų atsakyti, išrašius kelis ideologinio turinio straipsnius iš kurios nors stambesnės tautinės organizacijos statuto. Tie, kurie toms pažiūroms pritaria ir palaiko, vadinasi, yra tautinės srovės žmonės arba, šiandieniška sakant, tautininkai.

Gi trumpai praktiškai sakant, Amerikos lietuvių tautinės srovės aktyviusius dalyvius esame įpratę laikyti tuos, kurie buriiasi Amerikos Lietuvių Tautinėje Sąjungoje, politiniame Lietuvos laisvinimo sektoriuje palaiko Lietuvių Tautinį Sąjūdį (Vlike), yra Neo-Lithuania Korporacijos filisteriai ar jaunieji neolituanai arba ir šiaip įvairių toms grupėms giminingų draugijų ir sambūrių dalyviai.

Jeigu taip atsakytume į pradžioje pastatytą klausimą, pilnos tiesos turbūt dar neišreikštume.

Paminėtos organizacijos, ypač tokios, kaip Liet. Tautinis Sąjūdis ir Neo-Lithuania Korporacija, Amerikoje, palyginti, yra naujos ir "atsineštinės" iš Lietuvos po Antrojo Pasaulinio Karo. Neabejotina, kad naujame Amerikos lietuvių gyvenime jos dabar pilnai išpildytos, išliejo ir tapo kone veikliausiu tautinės srovės darbų varikliu ir jos charakterio išreiškėju.

To nebūtų galima sakyti apie Amerikos Lietuvių Tautinę Sąjungą, nors ji formaliai buvo įkurta irgi po karo, 1949 metais. Jos įkūrimo svarbiausią vaidmenį su A.A. Oliu priešakyje vaidino vyresnieji įvairių kitų Amerikos lietuvių tautinių organizacijų dalyviai. Jie buvo tęsėjai senos tautinės srovės tradicijos šiame krašte, kuri dar prieš Pirmąjį Pasaulinį Karą teisingai save vadindavosi tautiečiais.

Tos abi srovės ir tam tikra prasme generacijos susiprato, susijungė ir sudarė dabartinę Amerikos lietuvių tautinę srovę. Tobulo darnumo pradžioje nebūta, buvo kai kurių skirtumų. Dalis naujųjų ateivių per pirmąjį dešimtmetį jautėsi

"skirtingi" ir mėgo atskiriau laikytis nuo "senųjų". Taip pat ir kairie "senieji", čia gimę ir išaugę lietuviai arba ilgus dešimtmečius išgyvenę Amerikoje, naujųjų ateivių atžvilgiu juto kai kurių skirtumų, daugiausia psichologinių, laikėsi atokiau nuo bendro veikimo.

Šiandien tie tikrų ar daugiausia tik tariamų skirtumų suradėjai yra sumažėję. Susipažinimo ir vieningos laikotarpis yra išgyventas ir veik pasibaigęs. Galėtume kalbėti jau apie vieningą Amerikos lietuvių tautinę srovę.

Vargu būtų teisinga ir išmintinga tautinės srovės dalyviais laikyti vien tuos lietuvius, kurie priklauso ir aktyviai remia tik paminėtas organizacijas.

Visa eilė lietuvių, vyresniųjų ir ypač jaunesniųjų, kaip žinom, nėra aktyvūs ideologiškai, nepriklauso ir, kaip patys pabrėžia, nemėgsta jų vadinamų "partijų" ir partinės priklausomybės. Tačiau jie nuosirdžiai darbais palaiko ir moraliai remia tuos tikslus ir gyvena tais pačiais idealais, kuriuos savo statutuose yra įsirašiusios minėtos tautinės organizacijos.

Tuo atžvilgiu jie taip pat yra tautinės srovės dalyviai. Tad ir tautinės srovės organizacijų, vadovaujančių asmenų ir spaudos pareiga ne siaurinti, ne užsisklęsti tik specialiųjų organizacijų rateliuose, bet be paliovos plėsti akiračius įvairiuose tautiškai galvojančio ir jaučiančio laisvųjų lietuvių visuomenės sluoksniuose. (d)

"Išponėjimo liga mūsų su pradėjo reikštis su išievių turtėjimu", rašo Draugas š.m. gruodžio 2 d. savo išanginiame. Tai tikra tiesa ir ją dar norisi papildyti, kad taip pat greitai tempu mumyse pradeda reikštis ir viens kitokritikavimo liga. Ką aš darau ar veikiu, tai yrakilniausias tikslas, nepamainomas darbas, bet ką Jonas ar Petras nuveikė, atliko, suorganizavo, tai lyg nebūta, o jeigu jis dar savo išipareigojimų nebaigė, jeigu reikalinga dar talkinančių darbo rankų, tai kitam tas visai nerūpi, lyg tas darbas būtų ne visų bendram siekiui, nors kiek viena proga visuomenės veikėjų vadovų prakalbose girdime gražbilytes apie vieningą darbą, apie suglaudinimą greitų, apie toleranciją viens kitam, tačiau tuo pačiu laiku žodžius berdami galvojame ne apstijungti bet prie savęs prijungti, ne suglaudinti greitai, bet po savo sparnu visus priglausti. Jei Petras ką nors naudingo lietuviškiems reikalams dirbti pradėjo, tai Jonas iš naujo tą patį pradės lyg nežinodamas ar mąnydamas, jog tik jis vienas gali geriausiai tai atlikti nors ir gėrokai pavėluotai, kai kiti jau baigia jo dar tik svajojamą idėją įgyvendinti. Ir visa tai, visi tie didesnieji darbai eina iš lietuvių visuomenės pinigų, todėl nestebėtina, kad paskutiniu laiku taip sunkiai aukos plaukia kartais ir labai geriems tautiniu požiūriu svarbiems tikslams, nes visos aukščiausiai minėtos priežastys aukotojus klaidina.

Štai žurnale "Į Laisvę" Petras Taujenis aiškina: "Yra tiesiog būtinybė paskleisti kasmet anglų, ispanų, prancūzų, vokiečių ir kitomis kalbomis po keletą veikalų (rimtai paruoštų ir išleistų pirmaujančių leidyklų) lietuviškais klausimais visame laisvajame pasaulyje. Ir čia ir Lietuvių Fondas ir visos kitos finansinės stipresnės grupės turi padaryti kasmet savo įnašą. Lietuvių Fondo vadovybė ir pelno skirstymo komisija turėtų dar šiais metais padaryti šiuos sprendimus: a) paskirti bent 10.000 dolerių lietuvišką klausimų leidinio svetimiesiems paruošimui ir išleidimui ir sudaryti tam tikslui specialią komisiją iš kompetingų asmenų, kuri rūpintųsi ne tik tų leidinių išleidimu, bet taip pat angažavimu pajėgių asmenų tų veikalų paruošimui ar parašymui. Tai būtinybė Lietuvių Fondo planuose!" -- baigia straipsnio autorius. (Į laisvę nr. 43).

EMILIJA ČEKIENĖ

cialią komisiją iš kompetingų asmenų, kuri rūpintųsi ne tik tų leidinių išleidimu, bet taip pat angažavimu pajėgių asmenų tų veikalų paruošimui ar parašymui. Tai būtinybė Lietuvių Fondo planuose!" -- baigia straipsnio autorius. (Į laisvę nr. 43).

Teisingai p. Taujenis rašo, bet kiek liečia anglų kalba veikalus, tai labai pavėluotai, nes anglų kalba veikalas "Lithuania" apie 5-600 ps. iliustruotas, apimantis visus Lietuvos laikotarpius yra jau atspausdin-

tas ir greit pasieks skaitytojus. Autoriai taipgi berods atitinka P. Taujenio reikalavimams ir tam darbui kompetetingi. Tai dr. A. Gerutis, prof. J. Puzinas, prof. J. Jakštas, dr. A. Budreckis ir min. S. Lozoraitis.

Apie tą veikalą jau senai skelbiama spaudoje, kukliai renkamos lėšos ir skelbiamos prenumeratorių bei aukotojų pavardės, bet P. Taujenis arba kitų laikraščių neskaityto arba kitų atliekamų darbų nepripažįsta, jeigu ne jis pats ar jo draugas tai dirba. Ir tai atliko ne koks milijoninis fondas, o Lietuvos

Nepriklausomybės Fondas, specialiai tam tikslui lėšas telkęs.

Dr. J. K. Valiūnas, VLIKo pirmininkas, jau išskėlė klausimą jog būtų gerai išversti jį ir į prancūzų kalbą. Tačiau, tuoj kyla lėšų klausimas. Pasinaudojant P. Taujenio pasiūlymu Lietuvių Fondui puiki proga pasitarnauti Tėvynės labai nedubliuojant jau padarytų darbų.

Be to, neseniai iš spaudos išėjo anglų kalba dr. A. Budreckio "The Lithuanian National Revolt of 1941", kurios išleidimą tūkstančių dolerių parėmė New Yorko Lietuvių Gydytojų Draugija, bet ne visi gydytojai prisidėjo, pabrėždami, jog mes turime remti savo žmonių darbus. Niekas tačiau nesidomėjo, kas tie savieji, visiems buvo aišku, nes tik vienos grupės žmonės paremti atsisakė, visai nesigilindami, kokia taknyga bus, koks jos turinys, kokiame skaitytojų skirta ir t.t.

Taip pat gi S. Zobarskas yra jau net 30 anglų kalba lietuviškų knygų išleides, iš kurių amerikiečiai yra jau panaudoję net savo mokyklų vadovėliams šešto skyriaus skaitymams. Taip pat jų yra amerikiečių mokyklų knygynėliuose. Bet P. Taujenis atrodo, apietai negirdėjęs arba vėl nenori girdėti.

Tiesa, milijoninis fondas tų jo darbų, berods, nėra nei centu parėmęs nors buvo kreiptasi.

Iš aukščiau minėto anglų kalba leidinio "Lithuania", korektūras taisydamas amerikietis stilistas, būdamas kartu ir enciklopedijos redaktorium, jau panaudojo 40 eilučių Olandijos enciklopedijai apie Lietuvą.

Grįžtant prie "išponėjimo", tai nėra ko stebėtis. Išponėjimas visuomet eina kartu su turtėjimu. Būtų labai liūdna, jei prieš dvidešimtį metų atvažiuavę, išboksiti iš savo krašto materialiniu požiūriu elgetos, benamiai vis dar tebeįventume stovyklinėse sąlygose nors piniginės būtų ir pilnos.

Žmonija visą laiką progresuoja. Mes esame tos žmonijos dalis ir einame kartu su gyvenimu. Betgi išponėjimo liga susergame tada, kada pradėdame gaudyti tik svetimos vėjus, kai panikiiname visa, kas lietuviška, nebeįdomios mūsų knygos, neberandame lietuviškos dovanos artimam asmeniui. Kai lietuviškam parengimui gailimės ir kelių dolerių, o svetimuose restoranuose mokame dešimtimis. Baramės, kad lietuviški parengimai prastose salėse, bet jei rengėjai išeina į prabangesnę salę, tai dėl aukštesnės kainos salė būna tuščia.

Tokiu "išponėjimu" sergančių ligonių lietuvių tautoje netrūko ir tautinio atgimimo laikais, o dabar tam turime dar geresnes sąlygas. Kas jau nepagydomai ta liga serga nebėra prasmės sielotis, jų nebesieks nei šie žodžiai nei Drauge rašyti. Lietuvių tautai bus daugiau naudų, jei sveikieji dirbs ir už "ligonius".

Žiemos smagumai....

V. Maželio nuotrauka

PETIKUS
LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO
2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6
CICERO ILLINOIS
1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9
TRYNS MODERNIOS KOPLYČIOS

PLANINGAS TAUPYMAS

4^{3/4}%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

5%

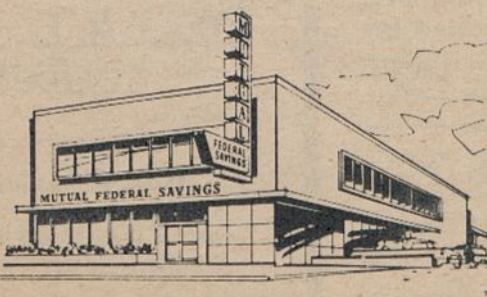
Mokamas už vienų metų taupymo lėšas nuo išdavimo datos.

(\$5,000.00 ar daugiau, įdedant po \$500.00)

5^{1/4}%

Mokamas už vienų metų taupymo lėšas nuo išdavimo datos.

(\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD ■ CHICAGO ■ VI 7-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4;

Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

"DIALOGAS SU KRAŠTU" (79)**BRONYS RAILA****"NOREIKA -- YES"?**

Piketavimai su plakatais yra viena iš populiariausių socialinės kovos priemonių Amerikoje. Vis daugiau dabar to griebiamasi ir politinių bei kultūrinių varžybų srityse. Studentų demonstracijos Amerikos ir Europos universitetuose, net gimnazijose (gal greit ir vaikų darželiuose?) eina vis kovingyn. Užimamos patalpos, apstumdami profesoriai ir administracija, padegamos spintos, laužomi stalai, daužomi langai, plakatai ir proklamacijos redaguojamos kiek galima riebesniais žodžiais.

Kovinga mūsų buitės panorama. Net man neseniai teko per dešimtį savaičių dalyvauti industriniame streike supiketavimais ir plakatais. Didžiojo kapitalo ir darbo unių konflikte pergyvenom šviesų solidarumo ir tamsių ardymo valandų, matėm grožio ir suktybės, turėjom naudos, nuostolių ir mizerijos. Piketas švelniausia silpnojo priemonė savo interesams ginti, bet gana silpnoka, menkai paveiki, neesminė, ypač jei nepavyksta suidominti platesnės visuomenės ir didžiosios spaudos, o šiuo metu dar ir televizijos.

Tokios patyrimų pažiūros veikiamas, su dėmesiu ir malonumu pastudijavau 1968 m. gruodžio 6 d. Dirvoje idėją nuotrauką, rodančią (tariant fotoreporterio žodžiais), kaip "New Yorko lietuvių jaunimas spontaniškai savo iniciatyva išeina prieš Lietuvos pavergėją", piketuodamas okupuotos Lietuvos solisto V. Noreikos koncertą. Tai vienas iš vaizdingiausių pavyzdžių, koks ir kaip vyksta išėivijos "dialogas su kraštu".

"Šostakovičiau — šok pro langą!"

Kadangi prieš 20 metų mano newyorciniai draugai ir aš pats irgi dar buvom maždaug jaunimas, nuotraukoje vaizduojama scena man neatspiriamai žadina kai kuriuos atsiminimus.

1948–49 m. sąvartoje irgi būta to pobūdžio tik platesnės apimties konfliktų. Mat, po karo dar ne visai atvėsusios Sovietų Rusijos ir Amerikos draugystės atmosferoje taip pat rūpintasi gilinti "kultūrinį bendradarbiavimą" tarp abiejų kraštų. Entuziastai jau galvojo apie koncertus, teatrinis spektaklius, menininkų, literatų ir filmininkų suartėjimus, ruošė New Yorke sovietų ir amerikiečių kultūros kongresą ar kažką panašaus. Savo delegacijoje Maskva tada atsiuntė ir žymiausią Sovietų Rusijos kompozitorių D. Šostakovičių.

New Yorko amerikiečių viešojo nuomonė buvo gana palanki ir "kultūriniam bendradarbiavimui" ir, žinoma, ypač Šostakovičiui. Tik vienas filosofijos profesorius Sidney Hook (socialistas, subarbarinto marksizmo atkaklus priešininkas, Kremliaus pavergtų tautų išlaisvinimo idėjos nuoširdus bičiulis), — beveik vienintelis solistiškai pakėlė balsą prieš beprasnišką broliavimąsi su Kremlui ištikimais sovietų kultūrininkais, drauge kviesdamas pasipriešinti sovietinio totalizmo barbarybei ir ragindamas plačiau išvystyti humanistinės kultūros gynimo akciją.

Mes, keli iš tuometinio New Yorko lietuviško "jaunimo", nutarėm akciją palaikyti ir ... piketuoti viešbuti, kur netrukus turėjo įvykti sovietų ir amerikiečių "dialogo" mezgimo iškilmės. Pasikvie-

tė vyresnį Brooklyno išėivį Dominyką Klingą partarti apie amerikiečių piketavimo techniką ir psichologiją, du ar trys neseniai iš Vokietijos atvykę DP studentai, aš ir dailininkas Vladas Vijeikis šiojo studijoje vieną vakarą pradėjom "akciją".

Visi bendrai siūlėm ir taisėm plakatų įrašus, o dailininkas Vijeikis, pats kupinas idėjų ir sąmojo, bemačant juos realizavo kieto popierio atrėžose. Greit, gražiai, aiškiom stilingom raidėm, ne mėgėjiškai. Tai buvo, tariant amerikietišškai, "professional job". Kadangi tuo metu Amerikos spaudoje buvo labai populiarius sovietų ambasados mokytojos Kosenkinos išbėgimas į laisvę, iššokstant pro sovietų konsulato antro aukšto langą, aš pasiūliau paruošti dar vieną plakatą pagal šios idėjos užuominą: — "Šostakovičiau — šok pro langą!"...

Piketavimas įvyko ir pavyko. Lietuvių plakatų nuotraukos pateko į didžiąją spaudą, berods, net į "Life" ir kitus magazinus. Fotografų dėmesį ypač kreipė plakatas apie Šostakovičių, nors kompozitorius mūsų kvietimu nepasinaudojo. Jis, sakyčiau "liberalus muzikas", ryžosi ir toliau pakęsti SSSR kompartijos kultūrinę cenzūrą, prisitaikinti partijos "muzikinės politikos" linijai, kartais nusileisti ligi muzikinės prostitucijos "socialistiniam realizmui", vėl nekartą "nukrypti", būti pagiriamas ir vėl kaltinamas, "pasitaisydamas" ir vėl siekdamas laisvo kūrybinio alsavimo. Tuo buvo tik susinamas didžiulis šio kompozitoriaus talentas, bet jis vistiek apsisprendė likti Rusijoje su savaisiais, turbūt turėdamas savo svarbių motyvų.

Piketui negana "spontaniškumo"

Taigi, piketavimo tikslas, aktualumas, visos kitos aplinkybės, tekstai ir jų formos, jei norima pasisekimo, turi būti gerai apsvarstytos, teisingai reikalą supratūsios ir pateisintos. Trumpais plakatų šūkais daug nepasakysi. Ant jų tegali būti išreikštos tik pačios rupiausios, primityviausios, masės mentalitetui pagaunamos aiškios idėjos — taip, ar ne. Bet jos turi būti tikslios ir taiklios, smogiančios dviem trim žodžiais, atliepiančios momento aktualijas, vaizdingai ir skoningai įpavidalintos, o ir vienas kitas humoro bei sąmojo grūdus nekenkia.

"Spontaniška New Yorko lietuvių jaunimo iniciatyva" tokio plakatų kūrybos profesionalizmo, be abejo, dar negalėjo pasiekti. Gražiausias dalykas čia liko pati iniciatyva ir jos spontanškumas, jei iniciatyva tikrai kilo iš to jaunimo, kuris pikete paraduoja. Mūsų sąlygomis didžiai teigiama yra vien jau tai, jeigu visos kartos, jų tarpe ir jaunoji karta, rūpinasi Lietuvos problemomis. Dar daugiau: sielojasi, išgyvena, nepatingi rankų ir kojų piršto pajudinti, laiko sugaišti, cento išleisti, šiek tiek pasikrapštyti smegeninėje, suvirpinti pasirdžius. Ir kokia dangiška muzika, kada šie sustingę organai ima užauti: — Nebegalim toliau tylėti, turim sakyti ir reikštis, ką nors ginti ir prieš ką nors protestuoti, kam nors padėti ir ką nors sutrukdyti! Žodžiu, nebegalim kitaip, reikia veikti, arba pagal dabartinį mūsų žodyną, — reikia žūt būt kovoti...

Nuotraukoje matoma plakatų išvaizda, žodžių ir raidžių apipavidalinimas, stencelinio pieštuku atlikti įrašai, kaip ir vieno kito šūkio "spontaniškumas", de ja, prancūziškai tariant, dar labai ir labai laisse à désirer. Mėgimas piketuoti neuždeda pareigos plakatą ir išvaizdos atžvilgiu paruošti silpniau negu mėgėjiškai. Tatai juk mažina protesto efektą ir rimtumą. Kai Amerikoje netrukus turbūt jau kas dešimtas lietuvis pradės ruošti meno parodas, mūsų laikraščiuose atžymimas nuotraukom ir šiltais įvertinimais, tai nepatikėčiau, kad didžiajame New Yorke nebeatsirastų nors vieno politiškai aktyvaus jauno dailininko, kuris savo teptuku ligi patenkinamo laipsnio pakeltų piketo plakatų vizualinę kokybę.

Kontraversiškas, bet teisingas

Pažvelkime betgi kas svarbiausia, — į įrašus plakatuose. Trys šiaip taip įskaitomi šūkiai gana nelygaus turinio ir prasmų.

"Reds Exploit Lithuanian Art" — labai bendro pobūdžio, blankus, dar reikalingas konkretesnio įrodymo. Labiau tiktų nebent brošiūrai, o ne kaip piketinis šūkis. Aiški tik jo sugestija šaligatvio praeiviams, kad čia dainuojantis lietuvis solistas iš Vilniaus yra "Red", kas amerikietišškai reiškia — koks nors nuožmus bolševikas.

Taurus ir prasmingesnis antras šūkis plakate: "We Support Free Lithuania, not Communist Lithuania!" Tai piketuojančių politinės valios išraiška ir išipareigojimas, vaitiekūniškai sakant, užsiangažavimas palaikyti ne "komunistinę Lietuvą", jeigu tokios buvimas jau prileidžiamas ar net pripažįstamas, bet laisvos Lietuvos idėją, kurios puoselėjimas, tikėkimės, bus vykdomas ne tik pavaištinėjant šaligatviu. Toks plataus politinio turinio šūkis būtų būdingas koncertui, jei solistas dainuotų raudonarmiečių himnus. Šūkio sugestija, kad tie, kurie eina į koncertą, tuo palaiko "komunistinę Lietuvą", vargiai buvo visiems teisinga.

Įdomiausias ir prasmės tirštųjų prikraudas

yra trečiojo plakato šūkis: "Noreika — Yes, USSR — No"... Gal per elementarus, bet teisingas, dramatiškas, "kontraversiškas" ir perpus pozityvus. Čia keturiais trumpais žodeliais pasakomas šio incidento ir visos mūsų padėties sudėtingumas ir konfliktiškumas. Širdies ir proto sanveikoje iškeliamos dvilypės emocijos, lietuviškų ir rusiškų interesų susikirtimas ir sugebėjimas juos atskirti. Jis išreiškia tai, ką pergyvena ir kam pritars turbūt mažiausiai 90% visos susovietintos Lietuvos ir išėivijos lietuvių.

Būtų užtekę to vieno šūkio, ryškiai ir gražiai keliuose vienoduose plakatuose užrašyto, piketavimo efektyvumui padidinti.

Kur lietuviškas laimėjimas?

Tai yra mūsų gyvenimo viena dramatiška išraiška. Vaizdus atvejais, apie kurį anksčiau esu kalbėjęs, jog mes esam likimo nusmerkti patetiškai kankintis nuolatiname konflikte tarp sunkiai išderinamų prieštaraimų. Na, gilesnio aiškumo ieškodami, tik pastatymim šiam šūkiui kelis klausimus, nepretenduodami tuojau pat surasti "vienintelės teisybės" išvadas ir nustatyti taisykles.

Pavyzdžiui... Jeigu "Noreika — yes", vadinasi, mums priimtinas lietuvis, mūsų brolis tautietis, — tai kodėl mes piketuojam jo lietuvių liaudies dainų ir arijų koncertą? Ar jis yra USSR, kuriai sakome "No!", ar tik LTSR, kuriai irgi sakysim "No!" Mes palaikom laisvą Lietuvą ir Noreika mums "yes", bet jei eitume į jo dainų koncertą, ar tai tikrai mes "supportinam Communist Lithuania", patys susilikviduojam ir Lietuvos aneksiją pripažįstam? Jeigu "yes", tai kodėl negalima eiti koncertan ir Noreiką palaikyti? O kada jis ten tikrai eksploatuos lietuvių meną tik USSR naudai ir propagandai, kodėl kolegų amerikiečių ir prancūzų studentų būdu pačioje salėje negalėtume taip "raise hell", kad žemė sudrebėtų? Ar "raise hell", kaip Chicagoje per demokratų konvenciją, yra tik kairiųjų ir hippių privilegija, o dešiniųjų geras tonas reikalauja būti liurbiais? Juk liurbiai visada pralaimi, o durną ir bažnyčioj muša...

Prieš 20 metų mes kiti New Yorke pikietavom Kremliaus kultūrininkų šurumburam ir ta proga ne koncertuoti, o žodinei propagandai atsiųstą rusų kompozitorių Šostakovičių, kurstydami jį "šokti pro langą", atsiskirti iš bolševikinės imperijos suoliu į laisvę. Dabar piketuojam kitą gana iškylų sovietinį menininką, ne rusą, bet lietuvių iš Lietuvos ir dargi "yes" asmenį, kuris gavo laimingos progos ar tegu ir buvo okupanto siųstas pakoncertuoti dolerio kraštuose.

Plakatais nuo šaligatvio mes kai kurie kilniai deklaruojam, kad palaikom tik laisvos Lietuvos idėją, — bet suoliui į laisvę jo nekviečiam. Jam asmeniškai sakom "yes", — bet piketuojam jo koncertą. Kitame plakate apkaltinam, kad jis išnaudoja lietuvišką meną raudonųjų labai ar bent leidžiasi tam panaudojamas. Aišku, dalyką taip supolitindami mes jį stumiam atgal ne tik į "Communist Lithuania", bet gal ir į USSR. Ar tai lietuviškas laimėjimas? Ar mes jau viską tvirtai apsvarstėm?

Ar teisingai ir išmintingai darom, — beveik dar nežinočiau. Greičiau tik sakyčiau, kad jaučiu, jog tarp ruso Dimitro Šostakovičiaus ir lietuvių Virgilijaus Noreikos kazusų vis dėlto yra kažkoks skirtumas. Ir mums gal gana didelis.

ANTANAS SMETONA

Šiais metais minint Lietuvos Respublikos Prezidento Antano Smetonos 25 metų mirties sukaktį, geriausiai su jo asmeniu ir to laiko Lietuvos gyvenimu susipažinsite skaitydami Aleksandro Merklio parašytą monografiją — **ANTANAS SMETONA**, kurią išleido Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga.

Tai milžiniškas veikalas, 786 puslapių, gausiai iliustruotas ir kainuoja tik \$12.50. Monografijos liko tik labai nedidelis skaičius, tad norintieji įsigyti, pasiskubinkite, nes nauja laida nebus spausdinama.

Monografijoje dėstoma A. Smetonos visuomeninė, politinė ir kultūrinė veikla per visus keturius dešimtmečius (1904-1940) ir ją pilnai galima pavadinti Lietuvos monografija. Knygoje daug dokumentacijų ir minimi trumpiau ar plačiau virš 1200 asmenų. Aprašomi lemtingi Lietuvai įvykiai — Lenkijos, Vokietijos ir Sovietų Sąjungos ultimatai ir okupacija.

Monografiją dar galima gauti užsisakant paštu ir prisunčiant \$12.50 čekiu ar perlaida:

DIRVA, 6907 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103
arba tiesiog per ALT S-gos išdininą:

K. POCIUS, 3908 Fir St., East Chicago, Ind. 46313

Siunčiu \$12.50 ir prašau man atsiųsti A. Merklio parašytą Antano Smetonos monografiją.

Pavardė:

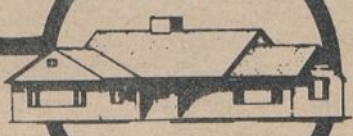
Adresas:

.....

Naturally
SUPERIOR SAVINGS

Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

DELLA E. JAKUBS & SON
LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

PALMIŲ PAVĖSŲ

PAGERBĖ LIETUVĘ ARCHEOLOGĘ

Keisti žmonės tie amerikiečiai. Mes niekaip negalime jų įtikinti.

Žinom ir įrodinėjam, kad koks nors Amerikos lietuvis ar lietuvė yra įtartina asmenybė, nereikšminga pvz., mokslo pasaulyje, mūsų tautinę drausmę laužanti ir tik žalingai patarnaujanti Lietuvos vardo propagandai. O amerikiečiai netiki, elgiasi visai priešingai, ir ką tu jiems padarysi.

Štai prof. dr. Marija Alseikaitė-Gimbutienė... Per pastarus porą metų viena iš "kontraversiškiausių" Amerikos lietuvių. Ypač Kalifornijoje, ypač gi mūsų Angelų mieste ir didžiojoje Amerikos lietuvių spaudoje.

Dr. Marija neduoda mums ramiai gyventi palmių pavėsyje ir svajoti apie didybę.

Prieš penketą metų atvykusi į UCLA, ji įvedė lietuvių kalbos dėstymą valstijos universitete. Negerai mūsų kalbininkams ir net konsulai, -- tuo ji "suslavino" lietuvių kalbą. Padėjo paruošti Donelaičio paminėjimą Universiteto salėje, -- dar blogiau. Prieš du metus padėjo Universiteto muziejui suruošti pirmą didelę ir plataus pasisekimo turėjusią lietuvių liaudies meno eksponatų parodą, -- visiškai skandalas!

Kelis mėnesius mūsų kolonijos mokslininkai per laikraščius tada rovēsi plaukus, įrodinėdami, kiek žalos Lietuvai buvo padaryta, kiek nemokšiško parodytas ir okupantui patarnauta.

Dar neseniai "Naujiene" žymus mūsų mokslininkas Klauseikis rašė, kad tie, kurie kadaise gerai parašė apie Dr. M. Gimbutienę, kažin ar gerai padarė. Profesorė esanti įtartina, parapijos bobinčiuje žmonės kužda, kad per dažnai važinėja anapus geležinės uždangos. Kažkas ne visai aišku. Nepalygins jos pvz. su kita daktare ir koledžo profesore E. Tumiene, kuri tikrai daug padaro Lietuvos vardo išgarsinimui ir

ta atžymėjimo taurė. Laikraštyje kitą dieną pasirodė didžiulės nuotraukos ir pranešimai apie taip pasireiškusių ir pagerbtą išymią lietuvių mokslininkę. Net ir Klauseikis to nenutylėjo "Naujiene".

Pranešdamas šį mažą faktą, Chicago "Draugas" pirmame puslapyje pridėjo komentarą: "JAV rimtosios spaudos mostas atžymėti lietuvių, tarptautinio masto mokslininkę, aišku, yra

Dr. M. Gimbutienė su Nida, įteikus skulptoriaus P. Vėbros Vyti (tarp D. Mackielienės ir M. Lemberdienės).

P. Gasparonio nuotrauka

kam mokslininkas Klauseikis "Naujiene" paskyrė daug gražesni straipsni.

Lyg tyčia į tainkreipdamas dėmesio, Los Angeles Times dienraštis savo tradiciniuose labiausiai pasižymėjusių Kalifornijos moterų metiniuose rinkimuose ėmė ir išrinkti šiais metais prof. dr. Gimbutienę, kaip išskirtinai pasižymėjusią mokslo darbuose. 1968 m. gruodžio 9 d. išskilmėse jai buvo įteik-

ir visos lietuvių išveijos bei aplamai lietuvių laimėjimas".

Aišku? Gal ir aišku, bet tuomet pasidaro labai neaišku, kodėl to paties "Draugo" 1967 m. kovo 25 d. kultūriniame priede kitas žymus Los Angeles mokslininkas J. Kojelis plačiai įrodinėjo, kad dr. M.G. parašytas įvadas liaudies meno parodos kataloge nepateikia jokių originalių ir mokslškai vertingų tezų, jos duodama "interpretacija ne tik ne-

Būrys gerbėjų, susirinkusių į Topangą (Hollywoodo kalnuose) pasveikinti "Metų Moterį"... Viršutinėje eilėje iš kairės: Švaistienė, prof. A. Avizienis, Sinkys, Raila, Mackiala, Mackialienė, Švaistas, prof. K. Alminas, Daukantas. Vidurinėje eilėje: Tininis, Strikaitienė, Sinkienė, Mitkienė, Gasparonienė, prof. Marija Gimbutienė, Devenienė, Lemberdienė, Grauzinienė (iš Urugvajaus), Avizienienė, Daukantiene... Apačioje trys moterų generacijos: Undinė Railaitė-Goulding, Živilė Gimbutaitė, dešinėje Rasa Gimbutaitė, viduryje senutė D. Railienė tarp anūkių Ginos ir Nidos.

moksliska, bet ir nerimta" ir kad ji operuoja "nepagrįstomis teorijomis", net griebiasi "mokslinių falsifikatų".

O amerikiečiai vistiek neatsižvelgia į mūsų mokslininkų išvadas. Netiki ir tyčia elgiasi priešingai!

Tai ypač buvo matyti, ką Los Angeles Times kalėdiniame numerioje (1968.XII.25) prikalbėjo dienraščio mokslo skyriaus redaktorius Dr. I.S. Bengelsdorf. Jis paskyrė ilgą specialų straipsnį dr. M. Gimbutienės mokslinės eigos biografijai, jos veikams ir Europos proistorės teorijoms apsaikoti. Foto reporteris idėjo ir Woman of the Year nuotrauką su dukterimis, atsilankęs jos namuose į Topangos kalnus.

Dr. I.S. Bengelsdorf taip kitko rašo: "Jos penkios knygos ir daugiau nei 100 paskelbtų straipsnių, liečiančių Europos proistorę, rado tarptautinio pripažinimo". Jį gal kalbėti septyniom kalbom, o skaityti bent 20 kalbų. Jos įnašai senųjų amžių tyrinėjimui yra dideli ir originalūs. Jos stambi studija apie "Bronzos amžių" jautapo klasikiniu veikalu toje srityje.

Jos vadovauti kasinėjimai 1967-68 m. Jugoslavijoje ir Graikijoje, kuriuos globojo Kalifornijos Universitetas ir rėmė Amerikos National Science Foundation, prisidėjo prie labai komplikuotų Europos senovės mįslių aiškinimo.

Matyt, buvo priežasčių ir aiškių motyvų, kodėl prof. M.G. tapo šiais metais išrinkta Kalifornijos "Woman of the Year" mokslo srityje, šalia kitų pasireiškusių moterų filmų, biznio, madų, labdaros, politikos, visuomeninės veiklos, sporto, literatūros ir panašiose srityse.

L.A. Times perkelio liką metų praktikuojami pasižymėjusių moterų kasmetiniai išrinkimai čia yra labai populiarūs. Įvairios grupės ir atitinkamos institucijos parenka ir pristato šimtus kandidačių, daro spaudimus ir užkulisėje agituoja, nes išrenkamųjų tegali būti tik mažas skaičius.

"Aišku", pasakysime kartu su "Draugu", kad

dr. M.G. išrinkimas buvo visos lietuvių išveijos ir lietuvių laimėjimas. Visų išskilmių ir vėlesnių eilės pagerbimų proga ji visur pabrėžė savo lietuviškumą ir kilmę. Tas pats buvo matyti ir straipsniuose, pažymint ir išskirtiną lietuvių kalbos reikšmę proistorės tyrinėjimuose.

Taurės įteikimo išskilmėse ypatingus publikos plojimus sukėlė, kaip dabar mes sakom, laureatės kalba savo keliais stilingais posakiais ir sąmoju, kuriuos ir spauda atžymėjo. "Jei-gu aš čia esu, -- tarp kitko kalbėjo archeologė, -- tai pirmiausiai turiu padėkoti Likimo deivei, kuri sukūrė mane moterimi, -- tvariniu, gamtiniu atžvilgiu aukštesniu už vyrus... Žmogaus gyvenime mažai tėra džiaugsmų, prilygstančių džiaugsmui gimdyti -- sukurti kitą žmogišką būtybę, ir nedaug tėra žmogaus gyvenime džiaugsmų, prilygstančių naujos idėjos gimimui ir jos apibendrinimui, apšviečiančių mūsų mintį po ilgų tyrinėjimų laikotarpio... Mes, moterys, tačiau vis dar esam reikalingos išmintingų vyrų supratimo ir dvasinės paramos, ir su jų pagalba mes padarysime žmonių laimingesnę"...

Šalia amerikiečių kolegų suruoštų ir dar laukiamų kitų lietuviškų pagerbimų, kai kurios laimingos Los Angeles lietuvių moterys buvo pačios pirmosios, 1968 m. gruodžio 15 d. suruošusios kuklų, bet šiltą ir jautrų pagerbimą Dr. Gimbutienei, atvykdamos į jos namus Topangoje, Hollywoodo kalnuose. Žinoma, taip pat su savo gal ir neperdaug išmintingų vyrų supratimu ir dvasine parama.

Čia, "Zarasų" kalnų ir netolimo Pacifiko "ežero" beveik lietuviškoje aplinkumoje, tradiciškai jaukių vaišių metu savo pagarbos bei dėkingumo jausmus, pasigėrėjimą, sveikinimus ir linkėjimus išreiškė sklandžiu eilėraščių poetė Danutė Mitkienė, dramos sambūrio režisierė Dalila Mackialienė ir lietuvių visuomenės veikėja Alena Devenienė. Neišskentė ir kai kurie vyrai, mokslinio darbo kolegos: UCLA prof. dr. Algir-

das Avizienis, Loyolos prof. dr. Kazys Alminas ir UCLA lietuvių kalbos instruktoriaus rašytojas Juozas Tininis. Tačiau juos visus savo sveikinimo minčių vaizdingumu ir atvirumu perviršijo amžiumi seniausias dalyvis, bet širdimi vienas iš jauniausių -- rašytojas Juozas Švaistas.

Ta proga prof. Marijos puse serės D. Railienės anūkė Nida, simboliuojant trijų generacijų tęstinumą, buvo išrinkta įteikti visų svečių bendrą prisiminimo dovaną -- skulptoriaus Petro Vėbros darbo išpūdingą Vyti.

Dubingis

HELP WANTED MALE

SUPERVISOR

Manufacture of heavy duty off-highway earth moving and logging equipment has immediate opening for foreman in Welding Department. Must be capable of supervising approximately forty (40) employees in all phases of welding least five (5) years experience in heavy steel fabrication. Prefer someone with some college background in Industrial Engineering.

Permanent, rewarding position with excellent company benefits. Salary commensurate with ability and experience. Send resume in confidence TODAY to:

ATHEY PRODUCTS CORPORATION

P. O. Box 669, Raleigh, N. C. 27602
Personnel Department (124-5)

WANTED AT ONCE

DIE MAKERS

Must be able to build dies from parts print, top wages paid and benefits. Apply in Person
CASS MACHINE CO.
691 Antoinette Detroit, Mich. (2-10)

WANTED AT ONCE

JOURNEYMAN OR

1ST CLASS SKILLED

BRIDGEPORT OPERATORS

Must be able to set up work from Blue Prints & Close Tolerance. Full time. Top rates, and fringe benefits. FULLER TOOL CO.
4000 W. 11 Mile, Berkley, Mich. 313 -- LI 5-7777 (2-8)

ELECTRICAL, HYDRAULIC,

MECHANICAL MAINTENANCE

New ultra modern plant for established growth company will provide steady employment in newly created department for electrical hydraulic, mechanical maintenance man. Call, Milt Carlson COLLECT (216) 248-0290
CUYAHOGA STEEL & WIRE DIVISION
3100 Solon Road, Solon, Ohio 44139
An Equal Opportunity Employer (2-4)

MALE/FEMALE

MACHINE OPERATORS

MALE OR FEMALE

SEMI-SKILLED

LIGHT PRODUCTION

FRINGE BENEFITS.

LATHE HAND

\$2.42--\$3.09 per hour

MILL & BENCH HAND

\$2.42 - 3.59 per hour

Rate depending upon experience. For interview phone 313 -- 921-3045 Ext. 39 between 10 A.M.--11 A.M. and 2:00 P.M.--3:00 P.M.

Detroit, Mich.

(120-4)

JEI JŪS NORITE SIŪSTI SIUNTINIŲ -- DOVANAS Į LIETUVĄ IR VISAS SOVIETŲ SAJUNGOS DALIS

NAUDOKITĖS PATARNAVIMU PLAČIAI ŽINOMOS FIRMOS

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.

(Licensed by Vnešposyltorg)

VYRIAUSIA ĮSTAIGA

Tel. (212) 581-6590

(212) 581-7729

1776 Broadway, New York, N. Y. 10019

Siuntiniai siunčiami per mūsų firmą paskyrimo vietą pasiekia trumpiausiu laiku. Siuntinių pristatymas garantuotas. Visi muitai apmokami mūsų įstaigose, gavėjas NIEKO NEMOKA.

Prie firmos skyrių yra krautuvės; jose rasite žemiausiomis kainomis pasirinkimui įvairiausių audinių, taip pat maisto produktų, odos avalynės ir kitų daiktų.

Firma--skyriai atidaryti kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 valandos ryto iki 4 valandos popiet.

MŪSŲ SKYRIAI:

• ALLENTOWN, PA. — 126 Tilghman Street	HE 5-1654
• BALTIMORE, MD. — 1900 Fleet Street	DI 2-4240
• BROOKLYN, N.Y. — 1536 Bedford Avenue	IN 7-6465
• BUFFALO, N.Y. — 701 Fillmore Avenue	TX 5-0700
• CHICAGO, ILL. — 1241 No. Ashland Avenue	HU 6-2818
• CLEVELAND, OHIO — 1028 Kenilworth Avenue	PR 1-0696
• DETROIT, MICH. — 11601 Joe Campau Avenue	365-6780
• FARMINGDALE, N.J. — Freewood Acres	363-0494
• HAMTRAMCK, MICH. — 11339 Joe Campau Avenue	365-6740
• HARTFORD, CONN. — 122-126 Hillside Ave.	249-6216
• JERSEY CITY, N.J. — 219 Montgomery Street	HE 5-0369
• LOS ANGELES, CAL. — 107 So. Vermont Avenue	DU 5-6550
• NEWARK, N.J. — 250 Market Street	MI 2-2452
• NEW YORK, N.Y. — 78 Second Avenue	OR 4-1540
• PHILADELPHIA, PA. — 631 W. Girard Avenue	PO 9-4507
• RAHWAY, N.J. — 717 W. Grand Avenue	381-8997
• ROCHESTER, N.Y. — 558 Hudson Avenue	232-2942
• SO. BOSTON, MASS. — 396 W. Broadway	AN 8-1120
• SOUTH RIVER, N.J. — 46 Whitehead Avenue	CL 7-6320
• SYRACUSE, N.Y. 13204 — 515 Marcellus Street	475-9746
• TRENTON, N.J. — 1152 Deutz Avenue	EX 2-0306
• UTICA, N.Y. — 963 Bleecker Street	RE 2-7476

Hitleris traukia į Rytus

Ewald Osersknys knygoje "Unternehmen Barbarossa" aprašo Hitlerio žygį į Rytus 1941-1943 m. Kai kurios knygoje aprašytos vietos ir faktai, turi daug sąryšio su dabartimi, tad čia patieksiu laisvai atpasakotus.

V.Š.

... Kad žvilgtelėjus už Rusijos sienų, vokiečių Vyr. Vadovybė atrado metodus, kurie buvo amerikiečių panaudoti net 20 metų vėliau. Tai slapta vokiečių karo aviacijos aukštojo skridimo žvalgyba virš Sov. Sąjungos. Hitleris tą metodą labai sėkmingai praktikavo ir šiandien daugybė tų skridimų smulkmenų saugiai guli Amerikos archyvuose, tik maža dalelė jų susilaukė viešumos. Galima tik tiek pasakyti, kad šių dokumentų studijų išvadoje gimė pirmieji bandymai su garaisiu U-2 lėktuvu.

1940 m. spalio mėn. pulk. leit. Rowehl gavo asmenišką ir labai slaptą įsakymą iš Hitlerio: "Tuoju suorganizuoti ilgų distancijų žvalgybos dalinį, galintį fotografuoti vakarines Sov. Sąjungos teritorijas iš didelio aukščio. Aukštumas turi būti toks, kad sovietai nieko negalėtų pastebėti. Jūs turite būti pasiruošę 1941 m. birželio 15 d. datai".

Tuoj buvo imtasi darbo: įvairūs lėktuvai buvo perdirbami ir pritaikomi naujoms operacijoms. Naujieji lėktuvai gavo specialius variklius aukštiesiems skridimams, taip pat ir oro spaudimui pritaikintas kabinas. Vėlai žiemą Rowehl eskadrilės pradėjo slaptus skridimus. Pirmoji eskadrilė operavo iš Seerappen, Rytų Prūsijos, ir žvalgė Baltgudijos plotus. Ši eskadrilė naudojo He-III lėktuvus. Antroji eskadrilė, operavo iš Ins-terburgo virš Pabaltijo valstybių net iki Ilmeno ežero. Ši eskadrilė naudojo Dornier firmos specialiai gamintą DO-215-132. Lėktuvo kilimo lubos 30.000 pėdų. Įšiau-rę nuo Juodosios jūros fotografavo trečioji eskadrilė kuri kildavo iš bazės Bukarešte. Ši eskadrilė naudojo abu tipus anksčiau minėtų lėktuvų. Iš Krokuvos ir Budapešto veikė dar viena aukštosios žvalgybos eskadrilė, kuri dengė Kijevo ir Minsko apylinkes. Ji naudojo specialiais Junker modeliais: Ju-88B ir Ju-86P. Tai būta lėktuvų, kurie pasiek-

davo net iki 39.000 pėdų aukštį. Tais laikais apie tokį aukštį niekas net nesvajodavo.

Planas veikė puikiai. Rusai neturėjo jokio supratimo, kas virš jų dėjos. Tik vienas lėktuvas dėl gedimų turėjo nusileisti prie Minsko birželio 20 d., tik 2 dienas prieš karo pradžią. Tačiau igulai pavyko savo slaptą lėktuvą sudegti pirm negu jie buvo paimiti nelaisvėn.

Aukštojo skridimo žvalgyba, kurią atliko Rowehl eskadrilės, buvo vienintelis žinių šaltinis apie Sov. Sąjungos užnugarį. Visi vakarinės Sov. Sąjungos aviacijos mazgai, net geriausiai užmaskuoti, buvo oro žvalgybos nuotraukose atpažinti. Nuotraukos taip pat rodė ir dideles šarvuotųjų koncentracijas miškuose. Ši nepaprastai vertinga informacija įgalino maršalą Kesselring ir jo karo aviacijos štabą pasiruošti taip, kad oro ir sausumos pajėgos sutartinau veikdamos duotų priešui nelauktą ir netikėtą smūgį.

Liko tik viena problema: tai suderinimas laiko su sausumos pajėgomis. Nustatytas puolimo laikas 3 val. 15 min. iš ryto visame fronte. Tačiau tuo laiku centrinia-me puolimo ruože buvo dar tamsu ir pradėjoj artilerijos ugnis, be abejo, turėjo užliarmuoti užnugaryje esančius sovietų naikintuvų aerodromus. Kaž kam atėjo mintis Luftwaffe bombonešius pasiųsti giliai į rusų teritoriją panašiu būdu, kaip skrisdavo pulk. lt. Rowehl aukštosios žvalgybos lėktuvai. Skrisdami labai aukštai, vengdami miestų ir tirštai apgyvendintų vietovių lėktuvai savo darbą (išskridę iš savo bazių anksčiau) turėjo pradėti taip pat 3 val. 15 min. iš ryto.

Planas pilnai pasisekė. Iš sovietų naikintuvų bazių nepakilo nė vieno lėktuvo. Pirmomis karo valandomis sovietų naikintuvų eskadrilės buvo visiškai sunaikintos. Dėlka to, vokiečių bombonešių junginiai paruošė kelių sausumos pajėgoms be jokių trukdymų iš oro. Panašaus likimo susilaukė ir sovietų bombonešių bazės. Kelias į rytus buvo laisvas.

Savaime aišku, kad toks sovietų aviacijos sunaikinimas turėjo smarkiai paveikti ir sausumos pajėgų galimybes. Kaip galėjo tai at-

the **MAY** co.
ALL 7 STORES

Sausio Playtex IŠPARDAVIMAS

Sutaupysit 2.00 ant garsių Playtex pagrindinių. Pasirinkimui yra Firm ir Flatter Girdles ir Panty Girdles. Girdle, pilna kaina 9.95 dabar 7.95; Girdle, su ziperiu, pilna 14.95 dabar 12.95; Panty Girdle pilna 10.95, dabar 8.95; Long Leg Panty, pilna 12.95, dabar 10.95. Girdles dydžiai XS, S, M, L, XL. Pasirinkit Playtex Magic Control girdles, atrodysit penkiais svarais laibesnė. Užsimaunama Girdle pilna 7.95 dabar 5.95; Girdle su ziperiu pilna 9.95 dabar 7.95. Dydžiai XS, S, M, L (XL tik 1.00 daugiau). Sutaupykit 1.00 ant šių žinomų Playtex Bras, Long Line Stretch, pilna 7.95 6.95 Playtex Living Long line Bra, pilna 6.95 5.95 Playtex Cross Your Heart pilna 5.95 4.95 Notions Skyriuje, Apatiniame Aukšte. Visuose Skyriuose.

sitikti, jei Hitlerio puolimo planai Maskvai buvo žinomi? Pasiruošimai karui vyko pilnutempu. Mobilizacija veikė pasigėrėtina. Persior-ganizavimas nuo taikos į karo pramonę veikė pagal planus, be jokių negalavimų. Pašalinimas visų galimų "priešų" pasienio teritorijose vyko laikrodžio tikslumu. Birželio 13 ir 14 dienomis, aštuonias dienas prieš vokiečių ataką, Sovietų saugumo policija likvidavo visus galimus "valstybės priešus" Pabaltijo kraštuose ir išgabeno juos į Rusijos gilumą. Apie 11.000 estų, 15,600 latvių ir 34,260 lietuvių buvo patalpinti į prekinus vagonus ir kelių valandų bėgyje išgabenti Sibiro link.

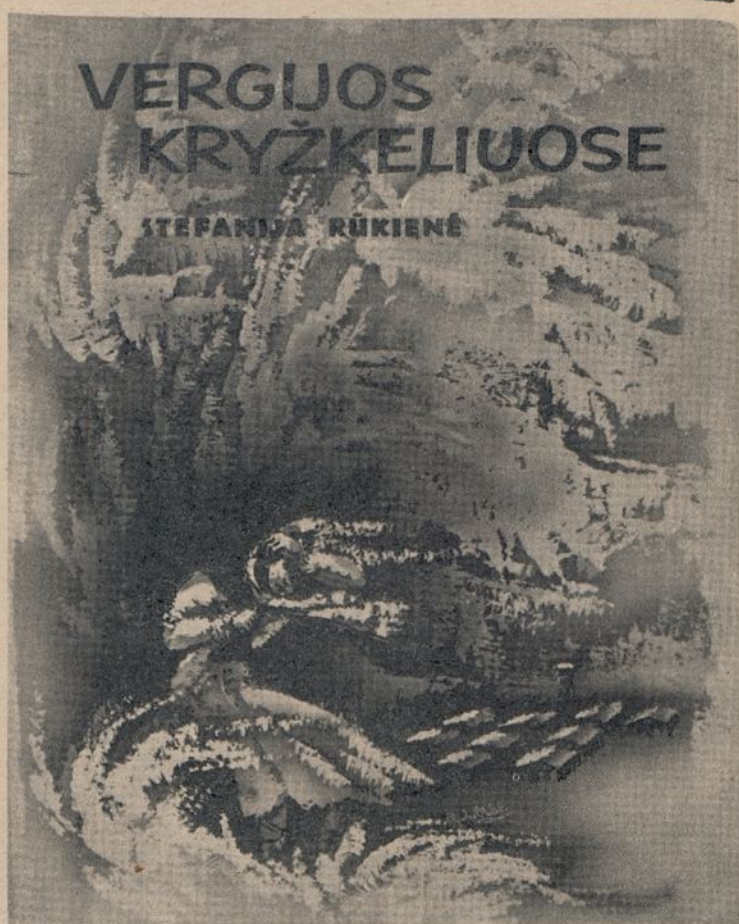
Neutralių stebėtojų nuomone Sov. Sąjunga buvo puikiai pasiruošusi pa-

sitikti vokiečius. Tad kokiū būdu vokiečiai galėjo parengti tokį baisų smūgį? Atsakymą į tai davė savo atsiminimuose maršalas Jeremenko 1956 m. Stalinas buvo už viską atsakingas. Jis tvirtina, kad Stalinas visiškai tikėjo savo sudaryta sutartimi su vokiečiais. Ir įvairius vokiečių perspėjimus skaitė kaip melus ir provokacijas, kad tik įtraukus Sov. Sąjungą į karą prieš vokiečius. Dėl tos priežasties Stalinas nesutvirtino savo vakarinių sienų, bijodamas, kad tai gali patarnauti kaip pretekstas vokiečiams pradėti karą.

NEPAMIRŠKIT
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

VERGIJOS KRYŽKELIUOSE

STEFANIJOS RŪKIENĖ

DIRVA
6907 Superior Ave. 196 m. d.
Cleveland, Ohio 44103

Siunčiu dol. pinigais/čekiu, už kuriuos prašau atsiųsti:
..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (paprastais viršeliais su aplanku), kaina 5 dol.
..... egz. Stefanijos Rūkienės "Vergijos kryžkeliuose" (kietais viršeliais su aplanku), kaina 6 dol.

Ta pačia proga prašau atsiųsti egz. Giovannino Guareschi "Draugas Don Camillo", kaina 3 dol.

Mano adresas: (pavardė ir vardas)

..... (namo numeris ir gatvė)

..... (miestas ir valstybė, zip Nr.)

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

CLEVELANDE IR APYLINKĖSE

SVETIMŠALIŲ REGISTRACIJA

Primename visiems gyvenantiems JAV-bėse ir neturintiems JAV pilietybės, kad pagal veikiančią imigracijos įstatymą privalo iki š. m. sausio 31 d. užpildyti registracijos kortelę ir įteikti artimiausiai imigracijos ar pašto įstaigai.

Svetimšalių registracijos kortelės gaunamos kiekviename pašte. Prašoma nesi-
vėluoti ir atlikti šią pareigą.

Neužsiregistravę bus baudžiami.

• Pamaldos už vėlę Lietuvos prezidento Antano Smetonos, mirusio prieš 25 metus Clevelande, bus atlaikytos šį sekmadienį, sausio 12 d., 10:30 val. šv. Jurgio parapijos bažnyčioje. Lietuvių visuomenė kviečiama pamaldose gausiai dalyvauti.

Penktadienį, sausio 10 d., 8 v. v., per Tėvynės Garsų radijo valandą, vadovaujama J. Stempužio, bus plačiau paminėtas velionis prezidentas Antanas Smetona.

Platesnis A. Smetonos 25 metų mirties sukakties minėjimas-akademija bus su-
ruoštas vėliau.

• Korp! Neo-Lithuania metinis balius įvyks sausio 25 d. Severance Center Diamond salėje. Gros neolitu-
nų orkestras ir bus įdomi programa.

• Mirė Povilas Vasiliauskas, apie 20 metų buvęs Dirvos spaustuvės darbininkas prieš II Pas. karą. Buvo nevedęs, virš 75 m. amžiaus, gyveno prie Rome, Ohio, giminių Petrauskų šeimoje. Povilas kilęs iš Biržų, buvo Lietuvos operos baleto šokėjo Vasiliausko brolis, Amerikon atvyko pirm I pasaulinio karo. Lietuvoje lankėsi 1930 Vytauto metais.

7 SKIRTUMŲ GALVO- SŲKIO SPRENDIMAS

1. Kairėje kabančiame paveiksle nesimato vienos kojos; 2. Kairėje apačioje pažymėta sienos linija; 3. Paveiksle stiklas skirtingos formos; 4. Dailininkas yra labiau išsižergęs; 5. Viršų kabančiame paveiksle kampe yra balta dėmė; 6. Dailininkas kaktoje turi mažiau plaukų; 7. Staldengės apatinė linija skirtinga.

Praeitą sekmadienį, sausio 5 d. Clevelande šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokiniams buvo suruošta kalėdų eglutė, kurią apsilankęs Kalėdų Senelis (H. Johansonas) išdalino vaikams dovanėles. Apačioje grupė mokinių išpildė meninę programą.

J. Garlos nuotraukos

GREITKELIAIS VAŽINĖJANTIEMS AUTOMOBILIAIS

Clevelando Saugumo Tarybos direktorius, mūsų tautietis Sam C. Skerotes, nori supažindinti su pavojais, kokie vyksta naujuose greitkeluose (I-71, I-90, I-271) einančiuose per miestą, kur užsimušimai ir įvairios nelaimės vis didėja. Tai dėl to, kad daug vairuotojų yra nepatyrę tais keliais važinėti. Jis pataria vairuotojams:

Įvažiuojant į greitkelį įvairykite savo automobilį į viso trafiko greitį naudodamiesi šalutiniu pakraščiu.

Pralenkiant kitą, naudo-

kit ne tik savo sukimosi signalą, bet greitai žvilgsniu užmeskite akį į kairę ar kelias laisvas. Lenkiant, žinokite tikrai ar pakankamas tarpas ir žiūrėkit ar kitas nebando lenkti tuo pat laiku.

Jeigu kas atsitinka su automobiliu, sukit į šalutinį kelią nesumažinus greičio. Ir dienos metu ir naktį, bandykite įjungti atsarginius šviesos signalus kokius turite. Naktį laikykite uždegtas mažasias priešakines lempas ir viduje šviesą. Nevertokite sukimosi signalų. Jeigu turite uždegtus atsarginius, uždegti juos, dieną ir naktį.

Važiukite tvarkingai vie-

AMERIKOS LIETUVIŲ PILIEČIŲ KLUBAS

6835 Superior Ave. Telef. 391-1143
Cleveland, Ohio

Kviečia visus tapti klubo nariais.

Palaikydami Klubą — kartu paremsime Clevelando lietuvių organizacijas.

Penktadieniais galima vaišintis bulviniais blynais, dešromis, virtiniais ir kepta žuvimi. Kitomis dienomis įvairūs kiti valgiai.

Visi susitinkame Lietuvių Klube!

nodu greičiu. Duokit progą paskui važiuojančiam saugiai jus pralenkti, jeigu jis bando, ir važiuojant laikykite normalaus trafiko greičio — o jeigu negalite, PASITRAUKIT IŠ KELIO!

Visada žiūrėkit iš anksto jums reikiamo išvažiavimo, duokit reikiamą signalą, žvilgtterėkit į paskui važiuojančius, ir sukit į sau reikiamą išvažiavimą iš greitkelio. Sukantis vis laikykite signalą įjungtą, ir prisilaikykite parodomą važiavimo greičio. Jeigu nespėtumėt į savo reikiamą išvažiavimą, važiuokit iki kito. Bandykite automobilį varyti atbulą atgal yra savižudystė!

• ALT S-gos Clevelando skyriaus susirinkimas šaukiamas p. K. S. Karpiaus namuose sausio 18 d., 7 v. v. Bus renkama nauja valdyba. Visi nariai prašomi būtinai dalyvauti.

SUAUGUSIEMS CENTRAI

Sausio 13 savaitės bėgyje, Clevelando Mokyklų Taryba atidarys 1969 žiemos sezono suaugusiems mokytis bendrus centrus. Tie centrai bus South High School, 7415 Broadway, ir Warner School, 8315 Jeffries Avenue. Juose suaugusieji bus paskatinami užsiti-
mtymsi meno srityse, muzikoje, dramoje, rankdarbių srityje, namų ruošoje ir t.t.

Registruotis tose mokyklose galima bus:

South High — antradienį ir ketvirtadienį, sausio 14 ir 16.

Warner Mokykloje — trečiadienį, sausio 15 d.

Platesnių informacijų apie tai galima gauti telefonu 579-0600, ext. 251, 252 ar 253.

APIE SIUNTINIUS PASTU

Kilus uostų darbininkų streikui Atlanto ir įlankos uostuose, paštas praneša apie sutrukdymą daugelio įvairių siuntinių į užsienius per tuos uostus laivais.

Norėdami ką siųsti į užsienius, pasiteiraukit pašte ar siuntiniai bus pervežami. Siuntinius galima siųsti oro paštu. Kitoki siuntiniai, kad ir priimti paštuose per klaidą, siuntėjams bus grąžinami. Streikui pasibaigus bus pranešta apie siuntinių pervežimą laivais.

• PARDUODAMAS 3 miegamų namas, vieno aukšto, netoli E. 185 krautuvių, mokyklų, ir naujos parapijos bažnyčios. Labai gerame stovyje, naujai dažytas.

Tel. 481-9044 visą dieną.

(3-5)

Aukos Dirvai

Prenumeratą pratęsdami ir kitokiom progom Dirvai aukas atsiuntė:

A. Stančius, Mt. Vernon ... 2,00
A. Drasutis, Highland Pk... 2,00
J. Žuras, Rochester 2,00
P. Mičiulis, Calumet City... 2,00
J. Maurukas, Richmond Hill 2,00
J. Švėgžda, Toronto 1,00
M. Klimas, Brockton 3,00
K. Bažauskas, Woodhaven... 1,00
S. Giedrikis, So. Orange ... 2,00

KIRPYKLA. Vincas Gelgotas, Hts. kirpyklos savininkas, kuri yra 1812 Coventry Rd. netoli Mayfield, kviečia savo buvusius klientus ir naujus atsilankyti jo kirpykloje. Kirpykla atidaryta nuo 8 val. ligi 6 val. vak. Pirmadieniais uždaryta.

• Reikalinga prižiūrėtoja prie senyvos moters, gyventi kartu su ja. Skambinti tarp 5 ir 8 po pietų. Telef. 449-1324. (2-3)

• Apdraudos reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Prieš atnaujindami savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokestį paskambindami V. Giedraičiui tel. 944-6835.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

HARTFORD

KONCERTAS IR JO NIUANSAI

Šie metai mūsų plačioje apylinkėje nebuvo turtingi didesniais gaisrais parengimais, nes New Yorke tokių parengimų buvo daug ir tuos parengimus gausiai lankėme.

Gruodžio 8 d. Lietuvių Klubo svetainėje buvo surengtas piano ir dainos koncertas. Pianinu skambino Antanas Smetona. Jo pasirinkta: sonatos, ballades, nocturnos ir t.t., visos 18 ir 19 šimtmečio. Autoriai: J. Haydn, L. Beethoven, F. Chopin, Igor Stravinsky. A. Smetona yra igudęs tų dalykų pildytojas, bet mūsų publikai tas menas buvo per kietas riešutas. Publika nekantriai laukė ką iškilusis pianistas išpildys iš lietuvių kūrėjų. Pianistas programą baigė, nusilenkė, išėjo. Susirinkę klausytojai gausiai plojo ir A. Smetoną išėjęs dar paskambino, bet ne iš lietuvių kūrėjų, o svetimybė.

Alfonsas Burneika

M A L E

WANTED AT ONCE
TURRET LATHE SET UP
OPERATORS

AUTOMATIC SCREW
MACHINE
SET UP OPERATORS
MULTIPLE & SINGLE SPINDLE
TOOL MAKERS
2ND SHIFT

Steady employment. High hourly rate. Plus bonus. Paid vacations and holidays. Fully paid hospital sickness & pension plan.

UNIFORMS FURNISHED
Apply week days 8:30 A.M. to 4 P.M.
HANSEN MFG. CO.
4031 W. 150 St.
Cleveland, Ohio
252-3880

(2-8)

F E M A L E

SEWING MACHINE
OPERATORS

Experienced on single needle and multiple machines. Steady work, nice working conditions.

SWITLIK PARACHUTE CO.
1325 E. State St., Trenton, N. J.
609-587-3300

Ask for
Mr. RICHARD SWITLIK, Jr.
(2-11)

Skaityk ir platink
DIRVĄ

MUZIEJAUS RETENYBĖ!

Paskutiniai prisiminimai iš Nepr. Lietuvos laikų. Baigiančios pranykti Nepr. Lietuvos sidabrinės monetos pardavimui. 5 litai — J. Basanavičius, 10 litų Vytautas Didysis, 10 litų prez. A. Smetona ir kitos. Kainoraštis — pareikalavus.

P. Zablockis,
2333 Ontario St.,
Vancouver 10, B. C.
Canada.

Visi padėkime
LIETUVOS KANKINIŲ
VARDĄ ĮAMŽINTI
paminklinėje lietuvių
koplyčioje šv. Petro
bazilikoje Romoje.
Laiko jau ne daug.
Neatidėliokite prašyti
save ir savuosius
koplyčios kūrėjų
tarpe.
Aukoms adresas:
LITHUANIAN
MARTYRS'
CHAPEL FUND
2701 W. 68 Street
Chicago, Ill. 60629

Whether rain, sleet, snow, or gloom of bills prevent you from depositing until the tenth, you still earn interest from the first.

Cleveland Trust

Member F.D.I.C.

ATTENTION ALL JOURNEYMEN ELECTRICIANS MILLWRIGHTS PIPE FITTERS

If you are interested in permanent employment with the best of working conditions and earnings—Champion Spark Plug Co., Ceramic Division has an immediate opening for you.

Insurance, pension plan, and other liberal benefits.

APPLY

CHAMPION SPARK PLUG CO.

8525 BUTLER, HAMTRAMCK, MICH.

An Equal Opportunity Employer

(2-11)

Licenzijuotą lietuvių įmonę, registruotą
U.S. Department of Justice
COSMOS PARCEL EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

DIDELIS PASIRINKIMAS medžiagų ir visų kitų Lietuvoje
pageidaujama prekių labai prieinamomis, žemesnėmis negu
kitur kainomis.

Priimami užsakymai automobilių, šaldytuvų,
televizijos aparatų ir t.t.

KREIPKITE į mūsų lietuvių bendrovę, kuri turi teisę siun-
tinius siųsti be tarpininkų, tiesiai iš Chicago į Lietuvą.

Vedėjai E. ir V. ŽUKAUSKAI

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

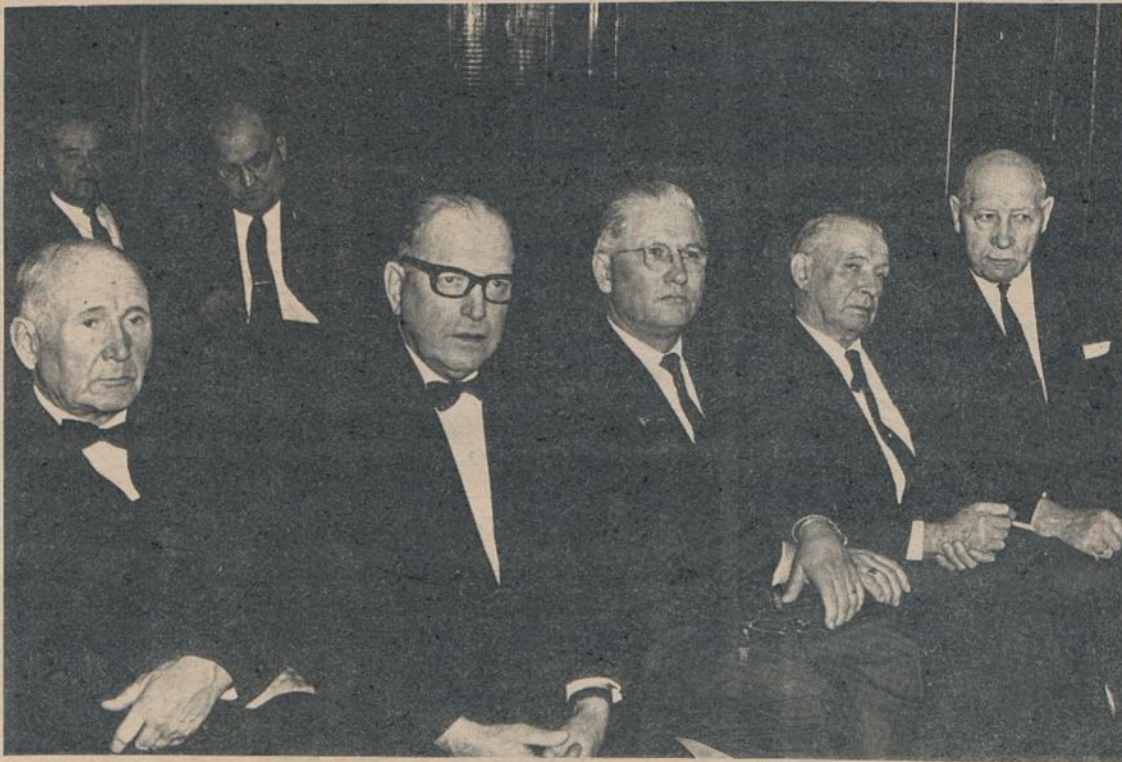
• **Dr. Vaclovas Paprockas** Lietuvos Nepriklausomybės Fondui įteikė 100 dol. auką tikslu paremti LNF leidžiamą, dr. Alberto Geručio suredaguotą veiklą "LITHU-

ANIA", kuris šiomis dienomis išeis iš spaudos.

Dr. V. Paprockas šį veiklą yra parėmęs tūkstančiu dolerių, kas įgalino tą darbą žymiai pagreitinti. Be to, jis yra parėmęs eilę kitų fondo finansuotų darbų praeityje ir yra kelerio pas Vilties šimtinkas bei kitų prasmingų lietuviškų darbų rėmėjas.

• **Bronius ir Agota A. Tiškai**, Vilties šimtinkai iš East St. Louis, Ill., rašo: "Norėdami kaip nors paremti jūsų puoselėjamą lietuviško spausdinto žodžio darbuotę, mes nutarėme pakelti Vilties Draugijos įnašą įnešdami dar 25 dolerius ir linkime visiems Dirvos ir Vilties nariams geriausios sėkmės 1969 metuose".

Už linkėjimus ir piniginę paramą Dirva ir Vilties Draugijos valdyba nuoširdžiai dėkoja.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Rytų Apygardos suvažiavime, gruodžio 15 d. Elizabeth, N. J., grupė dalyvių: Kiaunė, Pūronas, Česonis, Jurgėla, ALT S-gos pirm. T. Blinstrubas, buvęs apygardos pirm. Jonys ir Trečiokas. Naujuoju ALT S-gos Rytų Apygardos pirmininku išrinktas inž. V. Gruzdis iš Philadelphia.

• **Dr. Birutė ir Bronius Kasakaičiai**, dideli tautinės srovės veikėjai Chicagoje, daug širdies ir meilės rodą neolituanų rėmimo, siūsdami Dirvai 1969 metams linkėjimus pridėjo 100 dolerių čekį papildymui savo Vilties Draugijos įnašui.

Dirva ir Vilties Draugijos Valdyba dėkoja už linkėjimus ir finansinę paramą tautinei spaudai.

Jei "EGLUTĖ" užsakys Vaikui džiaugsmą padarysi - Skantant nuotykius Pupučio Valandos pavirs minutėm.

• **Skulptorius Petras Vebra**, iš Chicago, siūsdamas Dirvai šventinius linkėjimus pridėjo 10 dol. Vilties Draugijos įnašui padidinti.

Už sveikinimus ir finansinę paramą nuoširdžiai dėkojame.

• **Inž. Bronius Nainys**, JAV LB Centro Valdybos pirmininkas, sausio 18-19 dieną dalyvaus įvykstančiame Rytų Pakraščio LB apygardų ir apylinkių valdybų pirmininkų suvažiavime, kuris įvyks Paterson, N. J. Po suvažiavimo, sausio 20

d. Centro Valdybos pirmininkas vyks į Washingtoną dalyvauti Prezidento Nixono inauguracijos balijuje.

• **Jurgis ir Veronika Janušaičiai**, gyv. Chicagoje, paminėjo savo vedybinio gyvenimo 25 metų sukaktį.

J. Janušaitis yra uolus Dirvos ir kitų laikraščių bendradarbis.

• **Jurgis Nemickas** iš Richmond Hill, N. Y., Kęstutis Nemickas iš Flushing, N. Y. ir **Bronius Nemickas** iš Trenton, N. J. 1969 metų išvakarėse įsijungė į ypatingų Tautos Fondo rėmėjų sąrašą, įnešę metinių įnašų pirmasis \$50.00, kiti du po \$25.00. Kaip visiems,

aukojančioms TF bent \$25 ar daugiau, taip ir jiems iš-tisus metus bus siuntinėjami lietuviški ELTOS INFORMACIJŲ biuletiniai. Tai yra tik "pakvitavimas" ir padėkos ženklas. Didžioji jų įnašų dalis skiriama Eltos Informacijų kitomis kalbomis leidimui finansuoti.

Visi trys naujieji TF rėmėjai yra jaunosios kartos vyrai, palyginti neseniai sukūrę savo (lietuviškas) šeimas ir pradėję savarankiškai gyventi. Visų vienoda pavardė paaiškinama tuo, kad jie dr. Broniaus Nemicko, Vliko valdybos vicepirmininko sūnūs.

• **San Francisco Lietuvių Bendruomenė** kviečia visus apylinkių lietuvius į žiemos balių, sausio 18 d., Russian Community Hall, 847 N. San Mateo Dr. Veiks bufetas ir baras.

BOSTON

PREZIDENTO A. SMETONOS MINĖJIMAS

ALT S-gos Bostono skyrius š. m. sausio 11 d., 7 val. 30 min. vakare, savo namuose, So. Bostone, ruošia iškilmingą pirmojo ir paskutiniojo Lietuvos prezidento A. Smetonos minėjimą-akademiją. Kalbės A. Diržys iš New Yorko, bus meninė dalis ir pabaigai — bendra kavutė.

Meninę programą atliks sol. B. Povilavičius, akompanuojant muz. J. Gaideliui ir J. Gaidelio studijos mokiniai Aldona Dabrilaitė ir Saulius Cibas.

Praeity metais lapkričio mėn. Detroito Lietuvių Organizacijų Centras atšventė 25 metų sukaktį į kurią apsilankė iš Chicago ALT Tarybos narys inž. Jonas Jurkūnas, J. Gaižučio nuotrauka

Buvusio Lietuvos Valstybės Prezidento našlei

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, jos sūnų JULIŲ, dukterį MARIJĄ VALUŠIENĘ su jų šeimomis ir seserį JADVYGĄ TŪBELIENĘ skausmingą valandą nuoširdžiai užjaučia

Kanados Tautininkai

Lietuvos Prezidento Antano Smetonos našlei

A. A.

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, jos sūnui JULIUI SMETONAI, dukrai MARIJAI VALUŠIENEI ir seseriai JADVYGAI TŪBELIENEI su jų šeimomis reiškia gilią užuojautą

Jonas ir Veronika Černiai

Mielam prieteliui

A. A.

BRONIUI BUINIUI

mirus, jo MOTINAI, žmonai VALERIJAI, dukrai RIMAI ir žentui GABRIELIUI MIRONAMS, seseriai su švogeriu ČEPULIAMS ir kitiems šeimos artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia me ir drauge liūdime

Juozė Augaitytė

Genovaitė ir Jonas Petrauskai

Kazimiera Pliuškonienė

Antanina, Kazys, Algis ir Rimas Špakauskai

Česlovas Tamašauskas

Brangiai ir neužmirštamai

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, jos sūnui JULIUI, dukrai p. VALUŠIENEI ir seseriai p. J. TŪBELIENEI, reiškia nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

K. Rusteikienė su dukra

Poniai JADVYGAI TŪBELIENEI nuoširdi

mūsų užuojauta dėl mirties Jos sesers —

SOFIJOS SMETONIENĖS.

Stasė ir Jonas Gudauskiai
Chicago

Lietuvos Prezidento našlei

A. A.

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, jos seseriai J. TŪBELIENEI, dukrai MARIJAI VALUŠIENEI ir sūnui adv. J. SMETONAI su šeimomis gilią užuojautą reiškia

R. S. Liormonai ir A. D. Klimai

A + A

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, sūnų JULIŲ SMETONĄ ir visus šeimos narius nuoširdžiai užjaučia

Dr. Motiejus ir Salomėja Nasvyčiai
Salomėja ir Vytautas Valiukai

A. A.

SOFIJAI SMETONIENEI

mirus, jos sūnui JULIUI su šeima, dukrai MARIJAI ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Natalija ir Vytautas Aukštuoliai

A. A.

MYKOLUI KALVAČIUI

po ilgos ir sunkios ligos mirus, jo žmonai KAZIMIERAI, dukrai ELEONORAI GRIGONIENEI, sūnams JUOZUI ir ALFONSUI ir jų šeimoms, gilią užuojautą reiškia

Šlapelių šeima

DR. EUGENIJAI

GURSKYTEI-PAUŽIENEI

jos motinai mirus, skausmo valandoje reiškia gilią užuojautą

Michigano Lietuvių Gydytojų Sąjunga

DR. KOSTĄ JABLONSKĮ,

mirus jo broliui

A. A.

KOSTUI JABLONSKIUI,

širdingai užjaučia

Stasys Vidmantas